

Govor visokog predstavnik/a/specijalnog predstavnik/a Evropske unije Christiana Schwarz-Schillinga Na Okruglom stolu na temu Prepreke na putu BiH prema EU: Kako osigurati liberalniji vizni režim u BiH i regionu

Konkretni prijedlozi za budućnost bez viza

Dame i gospodo,

Pitanje viznog režima najbolje ilustrira jaz između isprazne političke retorike i konkretnih prijedloga za poboljšanje uslova života svih građana Bosne i Hercegovine.

Postojeći vizni režim je komercijalno štetan, iritira građane i ponižavajući je, u smislu međunarodnog ugleda Bosne i Hercegovine.

Sumnjam da na političkoj sceni Bosne i Hercegovine postoji ijedan političar koji bi bio protiv omogućavanja građanima BiH da lakše putuju u Evropsku uniju.

Svi žele putovati bez viza. Međutim, ne žele svi poduzeti mjere koje se moraju poduzeti da bi osigurali bezvizni režim za bh. građane.

Dozvolite mi da budem jasan. U pitanju su dvije stvari:

- lakše dobijanje viza za bh. građane, i
- liberalizacija viznog režima.

Ukoliko se sve bude odvijalo u pozitivnom smjeru, početkom sljedeće godine bismo mogli imati mandat koji bi osigurao lakše dobijanje viza za bh. građane.

U kojem roku može doći do liberalizacije viznog režima, odnosno do uspostavljanja bezviznog režima s Evropskom unijom, zavisiti će od brzine kojom će biti poduzete potrebne političke i administrativne mjere.

Kao što je rekao ambasador Humphreys, lakše dobijanje viza znači pojednostavljivanje procedure za pojedine kategorije građana, i podrazumijeva manje dokumentacije koja se dostavlja uz zahtjev za izdavanje vize, izdavanje većeg broja viza koje omogućavaju nekoliko ulazaka i izlazaka iz strane zemlje, izdavanje viza na duži vremenski period, ukidanje ili smanjivanje troškova izdavanja za pojedine kategorije građana i skraćivanje roka za obradu zahtjeva.

Svaki građanin ove zemlje koji je morao proći dugotrajnu i neugodnu proceduru dobijanja vize će iskreno pozdraviti svaki od ovih pomaka.

Lakše dobijanje viza za bh. građane će imati pozitivan uticaj na ekonomiju, s obzirom da će preduzeća moći efikasno konkurirati na međunarodnoj sceni samo onda kada njihovi zaposlenici budu mogli slobodno putovati kako bi ispunjavali zahtjeve svojih klijenata.

Lakše dobijanje viza za bh. građane bi takođe poslalo važnu poruku Evropi i Bosni i Hercegovini:

- da Bosna i Hercegovina nije zemlja koja balansira na vanjskom rubu zakonitosti i normalnosti nego punopravan i uvažen član evropske porodice država, i
- da Evropa priznaje napredak koji je ova zemlja

ostvarila tokom svog poslijeratnog oporavka.

Iz ovih razloga sam i prije preuzimanja funkcije visokog predstavnika i specijalnog predstavnika Evropske unije lobirao za lakše dobijanje viza za bh. građane.

U junu ove godine vodio sam opširne razgovore o ovom pitanju s gospodinom Franco Frattinijem, potpredsjednikom Evropske komisije i komesarom za pitanja iz oblasti pravde, slobode i sigurnosti.

Komesar Frattini je i tada imao pozitivan stav a i sada razmišlja na isti način.

Sve veća vjerovatnoća uvođenja bezviznog režima za BiH, kao krajnjeg cilja, je u skladu s napretkom koji je Bosna i Hercegovina ostvarila u uvođenju sistema izdavanja ličnih dokumenata i isprava u skladu s evropskim standardima i u pogledu kontrole migracija.

Ovaj sistem još uvijek nije u potpunosti uspostavljen, ali je dosta toga učinjeno. Ukratko: Državna granična služba i Državna agencija za istrage i zaštitu funkcioniraju; Vijeće ministara BiH je usvojilo Integriranu strategiju za upravljanje bh. granicom; Bosna i Hercegovina je usvojila strategije o imigraciji, azilu i vizama u skladu s važećim zakonima EU.

Bosna i Hercegovina je potpisala i sporazume o saradnji policijskih snaga s deset zemalja i njeni organi sada izdaju pasoše, lične karte i vozačke dozvole prema međunarodnim standardima.

Uz to, uspostavljena je specijalna služba za kontrolu imigracija i u toku je usvajanje zakona, u skladu s evropskim standardima, kojim se regulira pitanje stranih državljana koji žive na teritoriji BiH. U toku je uspostava Centra za pritvor nezakonitih imigranata, a organi vlasti upravo vrše sveobuhvatnu reviziju državljanstva svih naturalizovanih

državljana BiH.

Na koncu, Bosna i Hercegovina je uspostavila centralizirani sistem za kontrolu izdavanja viza za ulazak na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Međutim, još uvijek postoje prepreke koje je potrebno prevazići da bi bezvizni režim postao stvarnost, a te prepreke moraju prevazići političari koji se kandidiraju za izbore 1. oktobra.

Dakle, šta oni moraju uraditi?

Prije svega moraju završiti provođenje sveobuhvatnih reformi. Dozvolite mi da budem jasan. Ukoliko se ne provede reforma policije i ukoliko se ne osigura saradnja s Haškim tribunalom, građani ove zemlje će i dalje čekati u redovima za vize.

Birači trebaju shvatiti da je svaki kandidat koji tvrdi da je za uvođenje bezviznog režima, a pri tome se protivi reformi policije i saradnji s Hagom, zapravo osoba koja svoje tvrdnje ne potkrepljuje konkretnim djelima.

Koje konkretne mjere moraju biti poduzete da bi se osigurala izmjena viznog režima koji je na snazi za bh. građane?

Organi vlasti što prije trebaju poduzeti sljedeće aktivnosti:

- Ministarstvo civilnih poslova treba osigurati da entitetski i kantonalni MUP-ovi započnu unositi podatke u bazu podataka o registraciji vozila koja je na državnom nivou;
- Ministarstvo civilnih poslova takođe treba osigurati poduzimanje aktivnosti na integriranju sistema putnih isprava u CIPS-ov sistem registracije građana,
- Ministarstvo civilnih poslova treba ubrzati uvođenje novog pasoša koji ispunjava biometričke uslove Međunarodne organizacije za civilnu avijaciju i EU.

– Ministarstvo sigurnosti treba izraditi podzakonske akte potrebne za uspostavu Sistema za podatke o imigraciji, što će omogućiti centraliziranu registraciju i personalizaciju boravišnih dozvola, i

– Ministarstvo sigurnosti treba otpočeti implementaciju usvojene Integrirane strategije za upravljanje bh. granicom kako bi se kontrola sigurnosti na granici definirala kao jedno od prioritetnih pitanja.

Dame i gospodo,

Dozvolite mi da zaključim time što ću podsjetiti sudionike u raspravi na današnjem Okruglom stolu na zaključke proistekle iz prošlogodišnje diskusije. Interesantno ih je ponovo pročitati. Prošle godine na ovakvom Okruglom stolu zaključeno je da postoji «jasan konsenzus» svih političkih stranaka u pogledu potrebe da se za građane bh. olakša procedura za dobijanje viza.

Da bi se ovaj konsenzus pretvorio u pozitivnu akciju, zaključeno je da je potrebno uraditi sljedeće:

– osigurati jačanje vladavine prava,

– povesti efikasniju borbu protiv organiziranog kriminala, i

– uspješno okončati reformu policije i osigurati bolju saradnju s Haškim tribunalom.

Sve ovo zvuči poznato, zar ne?

Ovo su pitanja od kojih će građani Bosne i Hercegovine osjetiti izuzetno pozitivne efekte, no svi vrlo dobro znamo da je želje puno lakše definirati nego konkretno realizirati.

Danas je svaki političar koji se kandidira za izbore glasan zagovornik bezviznog režima za građane Bosne i Hercegovine. Birači moraju osigurati da njihovi budući predstavnici znaju

kako da glasno zagovaranje ovog projekta pretvore u ispravno usmjerenu i efikasnu podršku reformama.

Hvala.